

Ақпараттық мәдениет негіздері.

Жүргізуші: Қазіргі заман талабына сай адамдардың мәлімет атмасуына, қарым-қатынасына ақпараттық –коммуникациялық технологиялардың кеңінен қолданысқа еніп, жылдам дамып келе жатқан кезеңінде ақпараттық қоғамды қалыптастыру қажетті шартқа айналып отыр. Осы орайда келешек қоғамымыздың мүшелері –жастардың бойында ақпараттық мәдениетті қалыптастыру қоғамның алдында тұрған ең басты міндет.

Ендеше бүгінгі өткізгелі отырған пікірталастың тақырыбы: «Ақпараттық мәдениет» деген не? Иә, бүгінгі күні ақпараттық қоғамға көшу процесінде ақпараттың құндылығы өзгеріп, уақыт, кеңістік және қашықтық ұғымдары туралы түсінігіміз кеңейіп, осылардың барлығы жаңа мәдениеттің, яғни ақпараттық мәдениеттің тууына себепші болып отыр.

Олай болса сендердің осы «Ақпараттық мәдениет» терминін естігенде ойларыңда қандай ассоциациялар қалыптасады? Әр топ өз ойларын қысқаша қағазға түсіріп, тақтаға іліп баршамыз талдайық.

(Әр топқа қағаз беріледі. әр топ қатысушылары өз ойларын білдіреді)

Жүргізуші: Ақпараттың біраз бөлігі техникалық жинақтауыштарға жазылған және оларды компьютер арқылы алуға болады. Ал ақпараттың басым бөлігі баспа түрінде кітапханаларда және архивтерде сақталады. Компьютерлік сауаттылық адамның ақпараттық қоғамдағы іс-әрекеттеріне жеткіліксіз. Ақпараттық сауаттылық пен мәдениеттіліктің маңызды компоненті компьютерлікпен қатар кітапханалық болып табылады. Осы орайда кітапханамен жұмыс істей арудың маңызы зор. Осы себептен біз бүгін пікірталасқа мектеп кітапханашысын шақырған едік, сол кісіге сөз берелік.

Кітапханашы:

Адамзаттың қолы жеткен ең үлкен табыстарының бірі –осы ақпарат, бірақ оны шектен тыс ашық қолдана берсе, жастар санасын улайтын да нәрсеге айналып кетеді екен. Бұл ақпараттың пассивті түрде пайдаланатын бөлігінің артуына байланысты болып отыр. Интернеттің кең тарауына орай ақпарат таратудың бақылауға көнбейтін кері процесінің күннен-күнге артып бара жатқаны байқалады. Ондай ақпараттардың сапасы көбінесе өте төмен болып келеді, тіпті жалған, әрі зиянды мәлімет көбейіп барады, ең қауыптісі осы залалды ақпараттардың шексіз таралуы бірте-бірте артып барады.

Қазіргі кезеңде біздің еліміз бүкіл әлемдік ақпараттық кеңістікке белсенді түрде кірлі деп айтуға болады. Оның ертені қалай болмақ? Біз қандай ақпаратқа кіреміз, не аламыз? Алғашқы жасалған қаламдар жоғарыда айтылған кері әсерлердің де жеткілікті екенін көрсетіп жатыр.

Осындай мәселелерлі шешу шектеулер мен тосқауыл қою арқылы жүзеге аспайды, ол үшін бізде «тағамдық мәдениеті» қалыптасуы керек, яғни ақпараттық аймақтағы құндылықтарды бағалай білетін, әр адамның моральдық деңгейін биіктететін «Ақпараттық мәдениет» қалыптастыратын тәрбие беруіміз керек.

Жүргізуші: Біздің заманымыздың талабына сай ақпарат алудың активті және пассивті түрі пайда болды. Міне, кітапханашының айтып отырған мәліметі, жоғарыда айтылған мұражай, театр т.б жерлерге бару бәрі ақпарат алудың активті түрі. (сызбадан көрсету)

Енді ақпарат алудың пассивті түріне тоқталайық. Ол не деп ойлайсыңдар?

(оқушылардың ойларын тыңдау)

Жүргізуші: сендердің ойларыңды қорыта келе ақпараттық мәдениет – компьютерлік технологияны пайдалану деген шешімге келдік. Ал енді алларыңыздағы қағазға активті және пассивті ақпараттың жақсы және жаман жақтарын түсіріңдер.

XXI ғасыр –ақпараттану ғасыры дейміз. Бүгінде интернеттен ақпарат алу жылдам жолға қойылған. Интернеттің көмегімен оқыту бағдарламаларына қатыса аламыз, дистанттық білім алу жүйесіне енуге болады. әсіресе өнер саласында зерттеуге қолайлы, мысалы мұражайлардың әртүрлі сайттарын пайдалану. Эрмитаждың залдарын туристермен қысырмай—ақ үйде отырып аралауға болады немесе Вашингтондағы Ақ үйге барып, президенттің жанұясымен танысуға болады және т.с.с.

Дегенменде Интернеттің кең таралуына орай ақпарат таратудың бақылауға көнбейтін кері процесінің күннен-күнге артып бара жатқандығы байқалатын. Ондай ақпараттың сапасы өте төмен болып келеді, тіпті жалған әрі зиянды мәлімет көбейіп барады.Ең қауіптісі осы залалды ақпарат күннен күнге артып бара жатыр. Бұл кез келген мәліметті қажет болмаса да қабылдай беретін жандарға кері әсер беретін «ақпараттар коқысы» көбейіп барады.

Олай болса төмендегі сауалдар бойынша пікірімізді ортаға салайық

Интернеттегі «акпараттар коқысы» туралы не айтасыңдар?

Компьютердің денсаулыққа әсері және компьютерлік ойындардың зияны қандай?

«Хакердің» пайда болуы неліктен?

Қазіргі кезде «компьютерлік вирустар» қаншалықты зиян әкелуде?

Осы мәселелерді шешу шектеулер мен тосқауыл қою арқылы жүзеге аспайды. Ол үшін бізге талғамдық мәдениетті қалыптастыру керек. Яғни акпараттық аймақтағы құндылықтарды бағалай білетін, әр адамның моральдық деңгейін бейнелейтін «Акпараттық мәдениет қалыптастыратын тәрбие алуымыз керек және адамда келесі білім, меңгеру тәсілдерін қалыптастыру керек.

Қорытынды:

Адамзаттың қолы жеткен ең үлкен табыстарының бірі – осы акпарат, бірақ оны шектен тыс ашық қолдана берсе, жастар санасын улайтын да нәрсеге айналып кетеді екен. Бұл акпараттың пассивті түрде пайдаланатын бөлігінің артуына байланысты болып отыр. Интернеттің кең тарауына орай акпарат таратудың бақылауға көнбейтін кері процесінің күннен-күнге артып бара жатқаны байқалады. Ондай акпараттардың сапасы көбінесе өте төмен болып келеді, тіпті жалған, әрі зиянды мәлімет көбейіп барады, ең қауыптісі осы залалды акпараттың шексіз таралуы бірте-бірте артып барады.

Қазіргі кезеңде біздің еліміз бүкіл әлемдік акпараттық кеңістікке белсенді түрде кірді деп айтуға болады. Оның ертеңі қалай болмақ? Біз қандай акпаратқа кіреміз, не аламыз? Алғашқы жасалған қадамдар жоғарыда айтылған кері әсерлердің де жеткілікті екенін көрсетіп жатыр.

Осындай мәселелерді шешу шектеулер мен тосқауыл қою арқылы жүзеге аспайды, ол үшін бізде «талғамдық мәдениеті» қалыптасуы керек, яғни акпараттық аймақтағы құндылықтарды бағалай білетін, әр адамның моральдық деңгейін биіктететін «Акпараттық мәдениет» қалыптастыратын тәрбие беруіміз керек.

«Ақпараттық мәдениет» дегеніміз тек компьютермен дұрыс жұмыс істей білу емес, кез келген ақпарат көзін- анықтамаларды, сөздіктерді, энциклопедияларды, мәліметтердің жүру кестелерін, теледидар бағдарламаларын, т.с.с. дұрыс пайдалана білу деген сөз. «Ақпараттық мәдениет»—бұл әңгімелесе білу теледидар хабарын (Интернетті) талғамды түрде қабу немесе қабуға, алынған мәліметті ой елегініен өткізіп, талдай білу және де өзгелердің «еркіндігіне» әсер ететін жағдайларда, өз «еркіндігін» шектей білу.

Өздерін талғана сынайдай жағымды, жағымсыз мәселелерді шешу шектелер мен тыйымдар қона арқылы жүзеге аспайды. Ол үшін бізде “талғамдық мәдениеті” қалыптасуы керек.

Адамның информациялық аймағына құндылықтарды бағалай білетін, әр адамның моральдық деңгейін бейнтейтін “”Ақпараттық мәдениетті” бейімделе қалыптастыруымыз керек.